



Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan hallinto- ja turvallisuusjaosto, kuuleminen 26.10.2021 klo 13.00
HE TAE 2024, PL 26.40

Teema: Maahanmuutto

Maahanmuutto

Maahanmuutto-lukuun ehdotetaan vuoden 2024 talousarviossa yhteensä 512 milj. euroa. Luvun määrärahoista pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanottoon sekä vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettaviin tukiin ehdotetaan n. 408 milj. euroa, vapaaehtoisen paluun menoihin n. 2 milj. euroa ja maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenoihin 101 milj. euroa. Toimintamenoihin ehdotettu lisäys on 36 milj. euroa enemmän kuin vuoden 2023 varsinaisessa talousarviossa.

Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanottoon sekä vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettaviin tukiin ehdotetuissa lisäyksissä on huomioitu päivitetty maahanmuuton olettamet. Venäjän hyökkäyssodan aiheuttaman muuttoliikkeen odotetaan jatkuvan vuonna 2024, jolloin tilapäisen suojelun hakemuksia arvioidaan jätettävän 10 000 – 15 000. Vastaanoton piirissä arvioidaan vuonna 2024 olevan noin 40 000 henkilöä, mutta määrän arvioidaan laskevan kehyskauden lopulla 7 000 henkilöön. Viraston hakemusmäärien arvioidaan kehyskaudella kasvavan erityisesti työ- ja opiskeluperusteissa sekä perhesideperusteissa oleskeluluvissa.

Hallitusohjelmassa on useita tavoitteita liittyen maahanmuuton kokonaisuuteen. Vuoden 2024 talousarvioesitykseen ja tarkistettuun kehykseen esitetään sekä merkittäviä lisäyksiä että säästöjä. Maahanmuuttoviraston lupajärjestelmää tehostetaan ja hakemusten käsittelyaikoja lyhennetään riittäväillä henkilöstöresursseilla ja kehittämällä lupaprosesseja aktiivisesti mm. automaatiota lisäämällä. Turvapaikka- ja vastaanottojärjestelmää sekä paluita ja palautuksia tehostetaan kokonaisuutena. Turvapaikkahakemukset käsitellään 6 kuukauden määräajassa ja etsitään keinoja välttää toistuvien uusintahakemusten kierre, mikä säästää resursseja vastaanottotoiminnassa. Viraston paluuneuvontaa aikaistetaan ja systematisoidaan. Työperusteisten oleskelulupien käsittelyssä tavoitellaan kuukauden enimmäisaikaa. Lisäys kehysvuosille 2025–2027 on 21 milj. euroa. Vapaaehtoisen paluun ja maasta poistumisen paketin toimeenpanoon osoitetaan 2 milj. euron pysyvä lisäys. Työperäisten lupien jälkivalvontaa tehostetaan ja lisätään automaation käyttöä jälkivalvonnassa, mikä lisää määrärahatarvetta pysyvästi 6,8 milj. euroa. Henkilön säilöönnotto mahdollistetaan yleisen järjestyksen ja turvallisuuden perusteella ja säilöönnoton enimmäiskesto nostetaan nykyisestä 6 kuukaudesta 12 kuukauteen. Tarkoitukseen varataan 6,3 milj. euron pysyvä lisäys. Ulkomaalaislain muutoksella kansainvälinen suojelu muutetaan luonteeltaan väliaikaiseksi ja kansainvälisen suojelun lupien pituus lyhennetään EU-oikeuden mahdollistamaan minimiin, mikä lisää määrärahatarvetta pysyvästi 3 milj. eurolla.

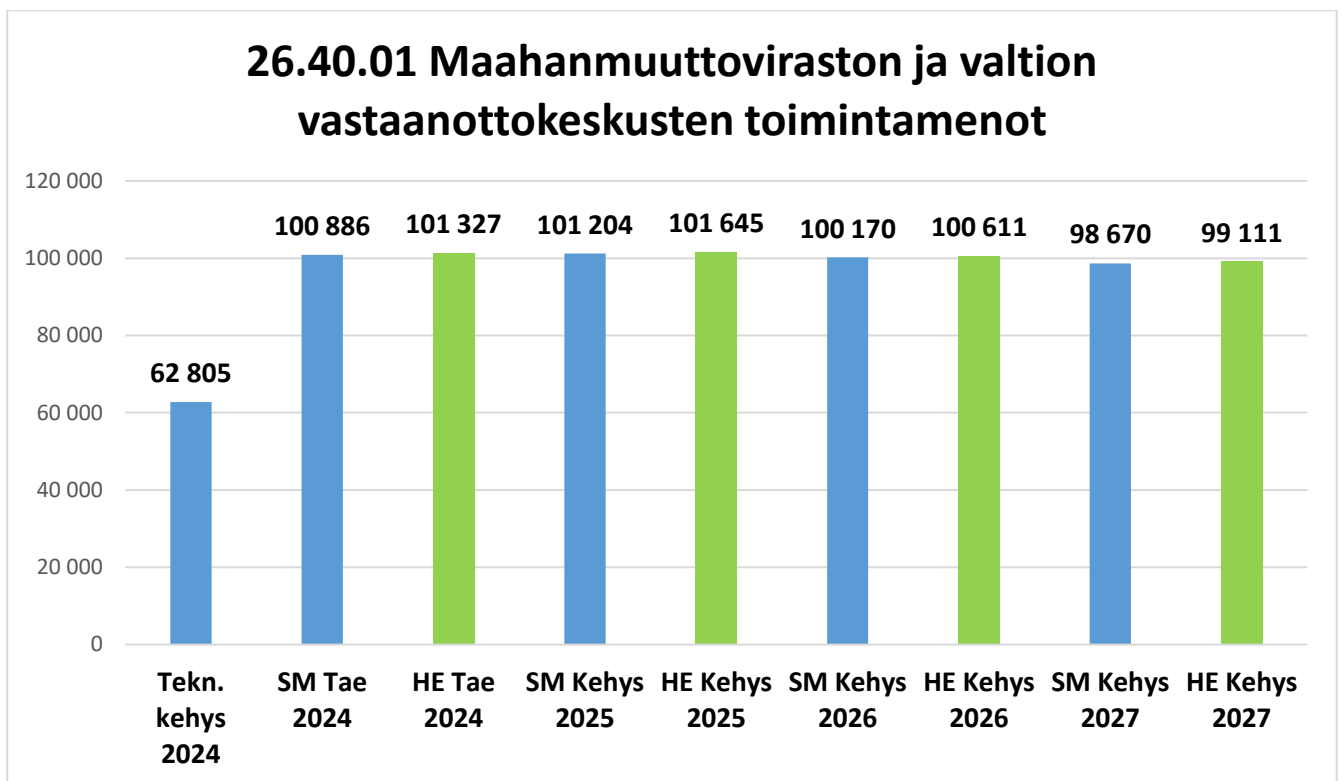
Hallitusohjelman mukaiset toimet maahanmuuton ja vastaanoton kokonaisuuteen, joista merkittävimmät on todettu yllä, vähentävät vastaanoton menojen määrärahatarvetta n. 44 milj. euroa ja vastaanoton asiakkaille maksettavien tukien määrärahan tarvetta n. 15 milj. euroa kehyskauden lopulla. Toimiin lukeutuu myös kiintiöpakolaismäärän alentaminen hallitusohjelman mukaisesti 500 henkilöön.

Kipupisteet: Maahanmuuttovirastolle on myönnetty määräaikaista rahoitusta kehyskaudelle henkilöstöresursseihin ja toiminnan kehittämiseen hakemusten käsittelyaikojen lyhentämiseksi.

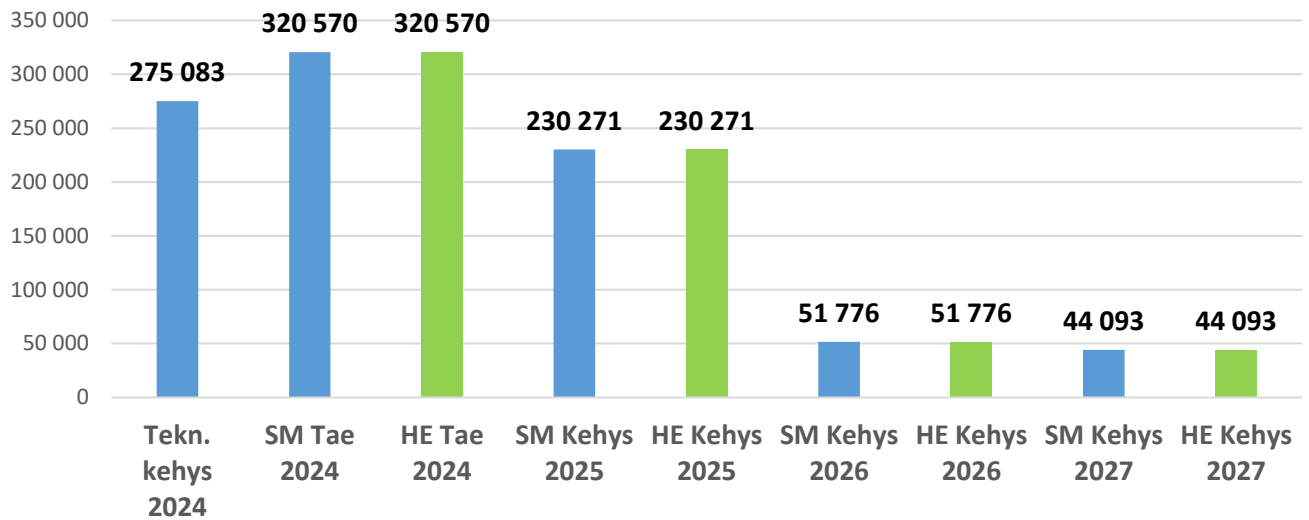
Määräaikainen rahoitus on myönnetty vuoteen 2027 saakka ja vuodesta 2028 alkaen määrärahataso pienenee merkittävästi. Tämä tuo haasteita pitkän aikavälin toiminnan suunnittelulle. Myös yleinen kustannustason nousu kiihdyttää menopaineita etenkin ICT- ja toimitilakustannuksissa.

Viraston ICT-menot ovat kaksinkertaistuneet vuodesta 2020 vuoteen 2023 ollen n. 14 milj. euroa. ICT-Investointeihin tullaan tekemään hallitusohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi merkittäviä panostuksia kehyskauden 2024–2027 alusta alkaen. Vuoden 2023 menotaso 13 milj. euroa, nousee 17–20 milj. euroon kehyskauden aikana.

Toimitilamenot ovat noin 16 miljoonaa euroa vuonna 2023. Menot tulevat kasvamaan noin 8 % vuodessa kehyskauden lopun noin 21 milj. euroon.



26.40.21 Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto



26.40.63 Vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat tuet

